

Aan de voorzitters van:

- het College van procureurs-generaal
- de Raad voor de rechtspraak
- de Presidentenvergadering

Datum

10 juli 2020

Onderwerp

COVID-19: lessons learned

Geachte voorzitters,

In de afgelopen maanden zijn in de rechtspleging ingrijpende maatregelen getroffen om de verdere verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan. Hiermee gaven de rechtspraak en het Openbaar Ministerie uitvoering aan de richtlijnen van de rijksoverheid, gebaseerd op de adviezen van het OMT en het RIVM. De Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR), de vereniging van rechters en officieren van justitie, verzoekt u met deze brief opnieuw het voorbeeld van de rijksoverheid te volgen en de komende tijd te benutten om lessen te trekken voor eventuele toekomstige crises en deze lessen te delen met de vertegenwoordigende organen in uw werkorganisatie en met de NVvR als vertegenwoordiging van magistraten.

Allereerst wil de NVvR stilstaan bij het meest ingrijpende feit: ook binnen de rechtspleging heeft het Coronavirus slachtoffers gemaakt. De NVvR wil namens al haar leden haar medeleven betuigen voor de familie en vrienden van de collega's die zijn overleden en haar steun uitspreken voor hen die ziek zijn geworden en nu nog worstelen met de gevolgen van het virus.

De NVvR vertrouwt erop dat de bestuurders in de rechtspleging hier de nodige zorg aan besteden en dat alle mogelijke hulp geboden wordt.

Aanpak sluiting gerechtsgebouwen

Bij de besluitvorming rondom het Coronavirus moest steeds opnieuw gezocht worden naar een balans tussen enerzijds de gezondheid van zowel de werknemers van onze werkorganisaties als van rechtszoekenden en procesdeelnemers, en anderzijds de voortgang van het rechtspraak. Vrijwel direct aan het begin van de Coronacrisis is besloten de toegang tot de gerechtsgebouwen sterk te beperken. Naar buiten toe is dit als een sluiting ervaren, tot frustratie van veel medewerkers van de rechtspraak, die intussen volop hebben doorgewerkt. Veel leden hebben ons hierover vragen gesteld. Ook hebben veel leden vraagtekens gezet bij het volgens hen trage tempo waarin de gebouwen vervolgens weer stapsgewijs open gingen. Wat de NVvR betreft is een centraal vraagpunt of deze aanpak bij een eventuele nieuwe uitbraak van het virus voor herhaling in aanmerking komt, waarbij van belang is dat de voors en tegens goed op een rij worden gezet, met name in het licht van de vitale rol die de rechtspraak in de samenleving heeft. Bij een dergelijke rol zou passen dat als het ook maar enigszins mogelijk is zittingen e.d. doorgang vinden.

De NVvR is van mening dat naast dit rechtstatelijk aspect in ieder geval ook moet worden onderzocht:

- **Vitale beroepen**
Hoe is het besluit dat de rechterlijke macht (aanvankelijk) niet tot de vitale beroepen gerekend werd genomen en welke consequenties heeft dit gehad? Kan dit besluit bij een volgende uitbraak nog beïnvloed worden?
- **Besturen**
Hoe is de besluitvorming van de afgelopen maanden verlopen? Is er afgeweken van bestaande beslisprocedures en zo ja, hoe is dit besloten en verantwoord? Zijn er lessen te trekken over andere beslismodellen? Welke lessen kunnen getrokken worden waar het gaat om samenwerking met andere organisaties in de rechtspleging?
- **Verbinding**
Is bij het nemen van maatregelen de werkvloer met het oog op nieuwe ideeën en verkrijging van draagvlak voldoende betrokken geweest bij de maatregelen die zijn getroffen? Op welke wijze zijn ondernemingsraden en andere vertegenwoordigende organen betrokken geweest? Voor de gerechten: in hoeverre is de gerechtshofvergadering betrokken bij besluiten die binnen het rechterlijk domein vallen of die de professionele standaarden of andere kwaliteitsnormen betreffen?
- **ICT-voorzieningen**
Hoe wordt teruggekeken op de ICT-ondersteuning voor zowel het primaire proces, de zittingen en de beraadslaging, als de benodigde overlegstructuren? Welke issues zijn aangetroffen bij het structureel thuiswerken van veel collega's en welke investeringen moeten wellicht structureel worden?

Vanzelfsprekend is de NVvR steeds bereid om over deze onderwerpen als vertegenwoordiging van de leden van de rechterlijke macht met u van gedachten te wisselen, om zo de (overigens uiteenlopende) opinies van de achterban mee te kunnen geven.

Gelet op de risico's van een volgende uitbraak van het Coronavirus vindt de NVvR het belangrijk om deze zelfanalyse snel uit te voeren en dit te delen met de vertegenwoordiging.

Ten slotte, zonder het harde en niet-aflatende werk van de collega's in de logistiek en bij de administratie hadden onze leden de afgelopen weken niet of nauwelijks kunnen werken. De waardering hiervoor heeft de NVvR hen namens de rechters en officieren van justitie laten blijken met een kleine attentie rondom Pasen. De NVvR geeft u in overweging deze medewerkers binnenkort extra te waarderen, bijvoorbeeld met een eenmalige geldelijke bonus of via het systeem van 'bewust belonen'. Dit zou, gepast zijn als (extra) dankbetuiging.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,

Rickert Ahling
wnd. voorzitter